

Novoletni sprejem Pravne fakultete Univerze v Ljubljani

21. december 2018

Nagovor dekana Prof. dr. Grega Strbana

Spoštovane kolegice in kolegi, cenjene gostje in gosti,

prisrčno pozdravljeni na (pred)novoletnem sprejemu Pravne fakultete Univerze v Ljubljani.

Ob prehodu iztekajočega leta v prihajajoče leto se običajno zgledujemo po rimskem bogu Janusu, po katerem imenujemo mesec januar. Janus je imel dva obraza, starejšega, zazrtega v preteklost, in mlajšega, zazrtega v prihodnost. Bil je rimski zaščitnik prehoda, preteklosti in prihodnosti. Ob novem letu nas spusti skozi vrata in jih nato za nami na srečo hitro zapre.

Ta prispodoba odlično ustreza tudi pravniškemu poklicu. V pravni, tudi sodni praksi poskušamo najti pravilno rešitev za že nastali, pretekli primer, seveda s hkratnim pravnim učinkom za prihodnost. Tudi v pravni znanosti spremljamo te odločitve, ureditve primerjamo in poskušamo najti boljše rešitve *de lege ferenda*, torej za prihodnost. In čeprav pravniki lahko zapišemo strokovne pravne podlage za posodobitev pravne ureditve, na njeno končno obliko nimamo neposrednega in odločilnega vpliva. Kot je zapisal ameriški poet John Godfrey Saxe (od leta 1930 pa se rek pripisuje prvemu nemškemu kanclerju Ottu von Bismarcku), so zakoni podobni klobasam. Če želiš ohraniti določeno mero spoštovanja do njih, ne smeš poznati vseh podrobnosti postopka, v katerem so nastali.

S to prispodobo je vzpostavljena povezava med pravom in politiko, ki od nekdaj igra pomembno vlogo. To velja tudi za Pravno fakulteto. 31. oktobra 1918 je bila namreč v današnji stavbi Pravne fakultete imenovana Narodna vlada SHS, prva slovenska vlada, v kateri je bilo (in zmeraj je) tudi nekaj pravnikov. Potrjena je bila s telefonskim klicem iz Zagreba, člani vlade pa so se nato odpravili do Deželnega dvorca, tj. sedeža poznejše Univerze – in dolgo časa tudi Pravne fakultete –, od koder so z balkona vlado predstavili zbrani množici. Vsebino temeljne listine za njeno delovanje je pripravil dr. Ivan Žolger, eden prvoimenovanih profesorjev Pravne fakultete ob njeni ustanovitvi slabo leto pozneje. Zato smo letos odkrili posebno spominsko obeležje, ki si ga lahko ogledate v preddverju Pravne fakultete.

S tem smo tudi simbolično začeli z nizom praznovanj. Stoletnico ustanovitve in delovanja bomo obeleževali tudi prihodnje leto in z vrhuncema leta 2020, marca z mednarodnim znanstvenim simpozijem in aprila s slavnostno akademijo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. S slednjo bomo zaznamovali sto let od otvoritvenega predavanja prvega dekana dr. Leonida Pitamica, 15. aprila 1920, s katerim je fakulteta zares zaživela. Vsi ste in še boste prav prijazno vabljeni, da se nam pri praznovanju pridružite. Soboto, 18. aprila 2020, pa si že lahko nežno zapišete za uho.

Preden zaključim, mi dovolite zgolj kratek pogled v iztekajoče se leto. Tudi leto 2018 (v pretežni meri pod vodstvom kolega Miha Juharta) nadvse uspešno. Študenti so osvajali mednarodna priznanja in univerzitetne nagrade, profesorji so predavali na najprestižnejših univerzah, objavljali v prvovrstnih revijah ter dobili mednarodna priznanja in univerzitetna priznanja. Nekaj kolegic in kolegov, ki delujejo v tujini, pa se je začasno vrnilo na našo fakulteto. Čas podeljevanja vseh priznanj, ne samo

študentom in učiteljem, temveč tudi strokovnim službam običajno opravimo ob dnevu fakultete. Če pogledamo še v prihodnost, velja omeniti, da se bomo tudi v letu 2019 trudili biti nadvse uspešni, začeli pa bomo tudi z izvajanjem programa za izpopolnjevanje, z naslovom Specializacija znanj s področja prava, v sodelovanju z Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije, Odvetniško zbornico Slovenije (OZS) in Odvetniško akademijo OZS, na kar smo še posebej ponosni, saj bomo tako še bolj povezali teorijo in prakso. Na posameznih modulih bomo veseli vključitve tudi drugih organizacij, npr. Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije, Notarske zbornice Slovenije, Državnega odvetništva Republike Slovenije in drugih.

Ob zaključku naj ponovno omenim Janusa. Ta je z grškim bogom Saturnom skrbel, da ob prehodu v novo leto ni bilo ne vojn in ne sovražnosti, ljudje so živeli v medsebojnem spoštovanju. In to velja še danes. Vsaj za kratek čas smo nekoliko bolj spoštljivi drug do drugega, se obdarujemo in se pogovarjamo z bolj izbranimi in preišljenimi besedami, saj se zavedamo, da nihče ne more stati in obstati sam.

Zato pravo ni le obrt, temveč je umetnost dobrega in pravičnega (kot radi poudarjamo) ter skrbi za povezanost med ljudmi v pravno urejeni družbi (zmeraj smo v določenih razmerjih, če ne drugih pa tistih pravno urejenih). Kot pravi Ivan Cankar, čigar tudi je leto 2018, v znameniti črtici skodelica kave: »Zakaj srce je pravičen sodnik in ne pozna malenkosti...«. Nekako je v pravni jezik to prevedel Leonid Pitamic v delu Pravo in revolucija, ki bo, upam, v prihodnjem letu doživel ponatis: »Ne bomo ustvarjali, ne bomo delili in ne bomo našli pravice, če ni pravičnosti v nas!«

Zato, drage kolegice in kolegi, bodite srečni in srčni pravniki tudi v letu 2019.

Pa ne samo to, bodite tudi zdravi. Šele ko je zdravje okrnjeno, se zavemo njegove prave vrednosti.

Zato na zdravje in srečno 2019!